

KONST | RECENSION

Konstnärlig kreativitet och färgglädje i vintermörkret

Mari Rantanen, "Taste of honey", 2025, på Konstakademien.

Mari Rantanen och Jacob Dahlgren arbetar båda med geometriska formspråk fast med olika metoder. Birgitta Rubin får en kick av deras vitala utställningar i Stockholm.



Text

Birgitta Rubin**Utställningar****"Exit to entrance"**

Mari Rantanen

Konstakademien, Salarna. Visas t o m 7/3

"Retrospektiv kommersiell. Live in your head"

Jacob Dahlgren

Andréhn-Schiptjenko, Stockholm. Visas t o m 21/2

Trött och håglös i vintermörkret och kylan? Testa konstterapi. Själv fick jag en rejäl energiboost av två aktuella utställningar i Stockholm av Mari Rantanen och Jacob Dahlgren. Deras kreativa förvandlingsnummer har flera gemensamma drag – färgglädje, mönsterrikedom och ett abstrakt, geometriskt formspråk med förankringar i såväl konsthistorien som vardagslivet.

Finskfödda Mari Rantanen bodde länge i New York, var professor i måleri på Kungliga konsthögskolan 1996–2005 och har sedan stannat kvar i Stockholm. Men nog finns det något omisskännligt finskt i utställningen ”Exit to entrance”, skickligt sammanställd av välkända curatören Maaretta Jaukkuri, med Rantanens färgsprakande måleri i de stora Salarna på Konstakademien.

Där går min första association till Marimekko – även som svensk impregnerad med det finska företagets färgstarka mönster; ränder, prickar och stiliserade blommor på kläder och hemtextilier.



Konstnären Mari Rantanen. Foto: Konstakademien

Rantanens akrylmåleri har dock mönsterkonstruktioner som vid närmare påsyn är mer avancerade. Rytmska former och knippen av streck överlappar delvis varandra, varpå nya färger och mönstereffekter uppstår.

Dukarna är också i några fall hängda i monumentala sviter upp till elva meter långa. Lägg till det en lækker färgskala, dominerad av mättade pastelltoner: rosa, orange, honungsgult, syrenlila, turkos och pistagegrönt. Men ibland också djupare röda, gröna, gula och blå nyanser, liksom lysande guld- och silverstråk på några dukar.

Det äldsta och praktfullaste verket på utställningen är sviten ”Perfect sunset” från 2007. Där anas inspiration hämtad från islamisk arkitektur, rikt ornamenterad med arabesker, och en färgsättning som antyder en rörelse från dagsljus till brinnande solnedgång.

I andra verk återkommer en stiliserad blomma, påfallande lik majblomman. Därtill stjärnor, droppformer och en cirkel följt av en långsmal rektangel med rundade hörn.

Enligt katalogen är det en ytterligare stilisering av Edvard Munchs emblematiske fullmånar där skenet speglas i vattnet.

Inspirationskällorna är dock mindre betydelsefulla, känslan som uppstår desto viktigare. Det handlar om samspel mellan färg och form, ljus och rörelse – en slags visuella, emotionella berättelser som utstrålar vitalitet och livsglädje. ”Goda vibration”, som en målning heter. ”Smak av honung” en annan. Alltså motsatsen till sträng och torr minimalism.



Modell av utställningen, där konstnären Jacob Dahlgren tittar in.

Foto: Jacob Dahlgren

Det samma kan sägas om Jacob Dahlgrens miniretrospektiv i Andréhn-Schiptjenkos närmast kvadratiska gallerirum. Här har konstnären gjort en medvetet stökig presentation som signalerar byggarbetsplats, med skyddspapp på golvet, avspärningstejp och en gallervägg.

Den är praktisk även för hängning av videoskärmar och serien med små målningar på sandpapper; "Model for understanding the world".

Just det är vad Dahlgren sysslat med de senaste decennierna. Utställningen ger prov på en rad av hans egensinniga serier med metodiska utforskningar av vår omgivande verklighet. Stadsrummet, hemmet och vardagslivet fullt av massproducerade föremål – allt från baldakiner till blyertspennor och billiga plastgalgar.

Mest imponerande är den uppfinningsrikedom som hans produktion uppvisar, allt som går att trolla fram med enkla medel. Exempelvis att komponera oväntade mönster och former av tumstockar eller olikfärgade galgar – högst demokratiska, skojiga och faktiskt snygga objekt. Sladdar som dräller i allas hem går också att arrangera i dekorativa mönster.



Vy från Jacob Dahlgrens utställning på Andréhn-Schiptjenko.
Foto: Alexander Beveridge

Självklart säger hans val av byggstenar något om vårt konsumtionssamhälle och dess krav, som "Heaven is a place on earth" med ett förrädiskt dekorativt mönster av personvågar.

Men precis som Rantanen refererar Dahlgren också till konsthistoriska, företrädesvis modernistiska, förebilder. Han skapar readymades i Duchamps anda men får fram effekter med hjälp av seriella repetitioner som Warhol. Han har även satt i system att omtolka och omarbete gamla idéer i nya former.

Dahlgren har en särskild fixering vid ränder,

likt fransmannen Daniel Burén, men inte vertikala utan horisontella.

De senaste 25 åren har Dahlgren konsekvent burit randiga t-tröjor, en levande utställning dagligen presenterad på hans Instagramkonto. Han har också smygfilmat folk på stan i randiga toppar och mönsterna på hans första 1000 tröjor loopas i videon "Neoconcrete space".

Stillbilder av Dahlgren själv från 2009 och fortsatt återkommer i videoverket "I". Där åldras och förändras konstnären i ett magnetiskt flöde – fast ränderna går aldrig ur.



Stillbild ur Jacob Dahlgrens "I", med konstnären i randig tröja. Foto: Jacob Dahlgren

Ämnen i artikeln

Konst

Följ

Konstrecensioner

Följ

Storstockholm

Följ



Text
Birgitta Rubin

Publicerad: Dagens Nyheter, 2026-02-10
<https://www.dn.se/kultur/konstnarlig-kreativitet-och-farggladje-i-vintermorkret/>